

SKADEVERKNINGAR AV CANNABISANVÄNDNING

Publicerad 4.4.2006. Uppdaterad 1.6.2009

Tillsvidare har det inte forskats tillräckligt i de hälsomässiga skadorna som användningen av cannabis orsakar, och därför är uppfattningarna om dessa motstridiga. Med relativt stor säkerhet vet man ändå att användningen av cannabis kan orsaka omedelbara hälsomässiga skador bland dem som experimenterar med eller sporadiskt använder substansen. Det är också bra att känna till riskerna med långvarig användning, om experiment med eller användning av cannabis övervägs.

Cannabis är det mest allmänt använda narkotikumet. De berusande effekterna av cannabis varierar beroende på hur stark substansen är, substansmängden, användningssättet, användningsmiljön och användarens egenskaper. Cannabis är inte giftig. Man känner inte till något fall där användning av enbart cannabis skulle ha lett till döden på grund av förgiftning.

Cannabisberusning orsakar beteendemässiga eller psykiska förändringar, till exempel försämrad rörelseförmåga, vällust, ibland ångest, försvagad bedömningsförmåga eller social tillbakadragelse. Koncentrationen, minnesfunktionerna och funktioner som kräver noggrannhet försämras. Cannabis stärker effekterna av andra berusningsmedel och försämrar uppmärksamheten och reaktionsförmågan. Risken för olycksfall kan öka, om en person som använt cannabis framför ett fordon under påverkan. Symtom på allvarliga psykiska störningar kan lätt uppstå bland personer som har en ärftlig disposition för psykiska sjukdomar.

Effekterna uppkommer under användningen av cannabis eller snart därefter. De typiska fysiska förändringarna i anslutning till användningen omfattar blodsprängda bindhinnor, ökad aptit, torr mun och ökad puls. Vid rökning sätter effekten av cannabis in inom några minuter. Berusningseffekten varar några timmar.

Det är högst troligt att långvarig regelbunden användning av cannabis kan orsaka irritation i andningsvägarna, infektioner och elakartade förändringar, till exempel lungcancer. Hos en del av dem som under en lång tid har använt cannabis utvecklas ett beroende, och då kan användaren inte klara sig utan substansen eller kontrollera användningen av denna. Vid långvarig användning försvagas uppmärksamheten och minnet, om användningen av substansen är så riklig att användaren mer eller mindre hela tiden är påverkad. Efter en lång avhållsperiod kan observationsförmågan och minnesstörningarna eventuellt korrigeras.

Det finns också saker som tyder på att användningen av cannabis ökar risken för mun-, strup- och matstrupscancer. Användning av cannabis under en graviditet kan orsaka leukemi hos barnet. Användningen kan leda till att ungdomar klarar sig sämre i skolan och vuxna i arbetsuppgifter som kräver god intellektuell prestationsnivå.

Trots att de individuella skillnaderna är stora, är det sannolikt att skadorna bland vissa grupper är vanligare än väntat. Ungdomar som inte klarat sig så bra i skolan och som har börjat använda cannabis i ung ålder löper större risk för att börja använda andra olagliga rusmedel och för cannabisberoende. Sannolikheten för en för tidig födsel kan öka om en gravid kvinna använder cannabis. Användning av cannabis kan förvärra symtomen på vissa sjukdomar, till exempel astma, luftrörskatarr, schizofreni samt alkoholberoende eller annat rusmedelsberoende.

Pekka Heinälä
Psykiatriespecialist
A-klinikstiftelsen

Källor

[1]

Källa till webbadress: <https://www.paihdelinkki.fi/sv/databank/informationssnuttar/droger-och-ovriga-beroenden/skadeverkningar-av-cannabisanvandning>